

Aan

Minister VWS

Deadline: 23-09-2021

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Crisisbeheersing en
Infectieziekten

Opgesteld door



nota

Nota bij Q-koorts brief aan TK - september 2021

Datum

23 september 2021

Kenmerk

3251530-1014907-PG

Uw kenmerk

Zaaknummer

1014907

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Met deze nota vragen we uw akkoord op een Kamerbrief waarbij twee rapporten over Q-koorts en een adviesbrief over screenen op Q-koorts (uitgevoerd door het RIVM in opdracht van VWS) en een onderzoeksagenda aan de Tweede Kamer worden gestuurd. Uw akkoord wordt gevraagd op de inhoud van de brief.

2. Geadviseerd besluit

- U kunt bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen.
- De deadline staat op 23 september, de dag waarop het RIVM de rapporten naar buiten brengt, tenzij we daar nadere afspraken over maken.

3. Kernpunten

- In de brief gaat u in op de huidige situatie t.a.v. Q-koorts, de ondersteuning voor patiënten die namens de overheid wordt aangeboden en op de correlatie tussen het vóórkomen van COVID-19 en Q-koorts in specifieke gebieden.
- De cijfers laten zien dat de aantallen van Q-koorts die het afgelopen jaar zijn gevonden sterk dalen (<10 nieuwe gevallen in 2020). Momenteel staan er ongeveer 500 gevallen van chronische Q-koorts geregistreerd.
- Omdat de opsporing van chronische Q-koorts weinig nieuwe gevallen oplevert, adviseert het RIVM (in de adviesbrief die als bijlage wordt verstuurd) screening op Q-koorts te beperken tot specifieke risicogroepen; haardgerichte opsporing onder hoogrisicogroepen.
- Het rapport over de evaluatie van de financiële tegemoetkoming voor Q-koortspatiënten – en nabestaanden, geeft aan welk effect de tegemoetkoming heeft gehad en wat geleerd kan worden over de inzet van een dergelijke tegemoetkoming voor andere dossiers.
- De tegemoetkoming bleek vrij goed te werken als instrument ter erkenning, maar minder goed om 'closure' (afronding van de negatieve gevoelens rondom de uitbraak en het zgn. tekortschieten van de overheid) te bereiken voor mensen die nog steeds dagelijks leven met de gevolgen van deze infectie.
- Het rapport over COVID-19 en Q-koorts (RIVM i.s.m. het Nivel) laat zien dat tijdens de eerste golf van de pandemie veel coronagevallen voorkwamen in hetzelfde gebied in Oost-Brabant waar eerder de Q-koorts uitbraak plaatsvond.

- Er werden toen meer gevallen gezien onder mensen met een (doorgemaakte of chronische) Q-koorts infectie, maar dat is te verklaren omdat corona-testen toen nog beperkt waren tot mensen met een risicofactor (waaronder ook langdurige gevolgen ten gevolge van Q-koorts). De infectie met SARS-CoV-2 had geen ernstiger beloop in Q-koorts patiënten.
- Er is dus geen ander verband gevonden tussen deze twee infecties dan de spatiële link in de beginfase van de pandemie. In de latere fases was de spreiding van de coronagevallen heel anders en was de spatiele link afwezig.
- De stichting Q-support blijft ondersteuning bieden in zorg, scholing en onderzoek rondom Q-koorts. Ze hebben recentelijk een onderzoeksagenda opgesteld, die met deze Kamerbrief wordt meegestuurd. ZonMw kan deze gebruiken voor de onderzoeksprogrammering.

Datum
23 september 2021
Kenmerk

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Q-koorts heeft al heel wat stof doen opwaaien in het verleden; dit zijn de laatste punten die nog aandacht vragen: de financiële tegemoetkoming en het vervolg van de screening/opsparing. Uit de blijvende daling van nieuw-gedetecteerde gevallen, kunnen we aannemen dat Q-koorts vrijwel niet meer wordt overgedragen, dus dat de preventieve maatregelen rondom geitenbedrijven werken.

De langdurige klachten na Q-koorts (door QVS en chronische Q-koorts) blijven in de aandacht. Mogelijk komen hier vragen over/aandacht voor, ook met betrekking tot de financiële tegemoetkoming als instrument van erkenning. Naast erkenning, verwacht een deel patiënten nog steeds excuses van de overheid.

Tijdens het COVID debat van 7 mei 2020 is de link tussen COVID-19 en Q-koorts genoemd en is toegezegd hier onderzoek naar te doen. Uit dit onderzoek blijkt geen oorzakelijk verband tussen deze twee infecties. Er zijn echter wel vragen over of SARS-CoV-2 en luchtkwaliteit. Dit zal in een groter onderzoek worden bekeken, dat is gestart bij het RIVM (Onderzoek Luchtkwaliteit, veehouderij en COVID-19) in opdracht van VWS, LNV en IenW).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

In de maatschappij blijft de angst voor een infectie zoals Q-koorts bestaan; het is het voorbeeld van een zoönose, waardoor mensen die bijvoorbeeld in de buurt van veehouderijbedrijven of mestverwerking zich onveilig voelen, zeker in deze tijd (met angst voor infecties en potentiële bron dieren/dierlijk materiaal). Met deze brief kunnen we laten zien dat we dit zo goed mogelijk hebben uitgezocht en aangepakt en waar mogelijk afgerond, rekeninghoudend met de last die mensen met chronische Q-koorts en QVS al jarenlang hebben. Op dit moment lopen er twee rechtszaken van de Stichting Q-koortsclaim: de eerste zaak, in hoger beroep, nadat de Staat in eerste aanleg heeft gewonnen, loopt tegen de Staat der Nederlanden en de tweede rechtszaak loopt tegen de geitenboeren van de besmette bedrijven. Beide zaken liggen voorlopig stil in afwachting van stukken van deze stichting. Voor de ondersteuning van Q-koorts patiënten en – nabestaanden is – naast Stichting Q-support – de patiëntenvereniging Q-uestion

actief op het gebied van belangenbehartiging, informatieverstrekking en lotgenotencontact.

Datum
23 september 2021

Kenmerk

c. Financiële en personele gevolgen
N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De tekst is afgestemd met het RIVM, Q-support, UMCU, en intern met afdeling WJZ en DUS-I.

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
N.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

